

POLTAVA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND TRADE

НАУКА І МОЛОДЬ У ХХІ СТОРІЧЧІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

XI Міжнародної молодіжної
науково-практичної інтернет-конференції

(м.Полтава, 10 листопада 2025 року)

**Полтава
2025**

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ (ПУЕТ)

*До Всесвітнього дня науки в ім'я миру
та розвитку, Міжнародного року
кооперативів 2025*

НАУКА І МОЛОДЬ У ХХІ СТОРІЧЧІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**XI Міжнародної молодіжної науково-практичної
інтернет-конференції**

(м. Полтава, 10 листопада 2025 року)

**Полтава
ПУЕТ
2025**

УДК 001:378-053.6(082)
НЗ4

*Розповсюдження та тиражування без
офіційного дозволу ПУЕТ заборонено.*

Друкується відповідно до Наказу по університету № 182-Н від 10 вересня 2025 року.

Організаційний комітет конференцій:

О. О. Нестуля, голова організаційного комітету, д-р іст. наук, професор, ректор ПУЕТ;
Л. Г. Войнаш, співголова організаційного комітету, член Президії Укркоопспілки, директор Департаменту освіти і науки, директор НМЦ «Укоопосвіта», канд. екон. наук;
Н. С. Педченко, співголова організаційного комітету, д-р екон. наук, професор, перший проректор ПУЕТ;
Н. І. Манжура, заступник голови організаційного комітету, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ;
С. В. Гаркуша, д-р техн. наук, професор, в. о. директора Навчально-наукового інституту міжнародної освіти ПУЕТ;
О. В. Гасій, канд. екон. наук, доцент директор Навчально-наукового інституту забезпечення якості вищої освіти ПУЕТ;
Т. П. Гудзь, д-р екон. наук, професор, директор Навчально-наукового центру підготовки кадрів вищої кваліфікації ПУЕТ;
Ю. С. Матвієнко, канд. пед. наук, проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ;
С. І. Нестуля, д-р пед. наук, професор, директор Навчально-наукового інституту лідерства ПУЕТ;
Ю. В. Перегуда, директор Міжнародного науково-освітнього центру ПУЕТ;
А. С. Ткаченко, д-р техн. наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ;
Л. С. Франко, канд. екон. наук, директор Полтавського фахового коледжу ПУЕТ;
В. Л. Шимановська, директор Навчально-наукового інституту заочно-дистанційного навчання ПУЕТ;
С. О. Дудник, голова Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених ПУЕТ;
Д. А. Фіслюк, голова Наукового товариства студентів ПУЕТ;
А. В. Філіпповський, голова Студентської ради університету ПУЕТ;
О. В. Чабан, голова Ради молодих вчених ПУЕТ.

Редакційна колегія

Головний редактор – **О. О. Нестуля**, д-р іст. наук, професор, ректор ПУЕТ.

Заступник головного редактора – **Н. С. Педченко**, д-р екон. наук, професор, перший проректор ПУЕТ.

Відповідальний секретар – **Н. І. Манжура**, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.

Відповідальний редактор – **Л. М. Діденко**, в. о. директора Центру інформаційного забезпечення освітнього процесу ПУЕТ.

**Наука і молодь у XXI сторіччі : збірник матеріалів XI Міжна-
НЗ4 родної молодіжної науково-практичної інтернет-конференції**
(м. Полтава, 10 листопада 2025 року). – Полтава : ПУЕТ, 2025. –
973 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Текст укр., англ.
мовами.

ISBN 978-966-184-486-4

У збірнику представлено тези учасників Міжнародної молодіжної науково-практичної інтернет-конференції «Наука і молодь у XXI сторіччі» за тематичними напрямками: «Біотехнології та біоінженерія», «Готельно-ресторанна справа та кейтеринг», «Економіка та міжнародні економічні відносини», «Комп'ютерні науки», «Кооперативна модель розвитку економіки в сучасних глобальних і безпекових викликах сьогодення», «Лідерство та особистісний розвиток», «Маркетинг», «Менеджмент», «Облік і оподаткування», «Освітні науки», «Патріотичне виховання в сучасному педагогічному процесі як складова національної безпеки незалежної України», «Право», «Психологія», «Публічне управління та адміністрування», «Торгівля», «Туризм та рекреація», «Філологія», «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», «Харчові технології», «Якість вищої освіти: проблеми, виклики перспективи».

УДК 001:378-053.6(082)

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

ISBN 978-966-184-486-4

© Полтавський університет економіки і торгівлі, 2025

К. Фролов

Стратегії перекладу юридичних
контрактів українською мовою 823

Д. А. Худіаш

Класифікація та критерії оцінки якості машинного
перекладу: особливості помилок при перекладі
англомовних текстів українською 827

К. О. Четверикова, А. О. Гладка

Вплив соціальних мереж на сучасну англійську мову 829

ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА, СТРАХУВАННЯ ТА ФОНДОВИЙ РИНОК

Є. О. Біленко

Кредитні гроші в цифрову епоху 832

Т. В. Верескун

Сучасний ландшафт ринку страхування життя
в Україні: ключові тенденції та провідні лідери 834

А. О. Збарська

Діагностика фінансової кризи на підприємстві
та шляхи попередження банкрутства 838

К. А. Ковальчук

Фінансова грамотність молоді в Україні:
реальний стан та шляхи підвищення 841

Д. Б. Кривенко

Проблемні аспекти виконання державного
бюджету в умовах військового стану України 843

А. Л. Кучменко

Інформаційна прозорість та достовірність
даних у процесі діагностики фінансового
стану підприємства: сучасні підходи та інструменти 846

Є. С. Лобода

Теоретичні підходи до розуміння сутності
поняття «страховий ринок» 849

Н. О. Ляшкова

Механізм фінансового контролю на підприємстві 850

- клієнтів в Україні. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 59. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-100>.
2. Гасій О. В., Кусов Ю. О. Цифрові інновації в банківській сфері. Вплив глобалізаційних процесів та цифрової трансформації на формування міжнародного економічного клімату та фінансової екосистеми : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 28 березня 2024 року). Полтава : ПУЕТ, 2024. С. 17–19.
 3. Гасій О. В., Урясенко А. О. Цифрові валюти та майбутнє грошей. Вплив глобалізаційних процесів та цифрової трансформації на формування міжнародного економічного клімату та фінансової екосистеми : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 28 березня 2024 року). Полтава : ПУЕТ, 2024. 456 с. С. 22–24.
 4. Гасій О. В., Тютюнник І. В. Фінансові технології (FINTECH): вплив на фінансовий ландшафт. Вплив глобалізаційних процесів та цифрової трансформації на формування міжнародного економічного клімату та фінансової екосистеми : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції (м. Полтава, 28 березня 2024 року). Полтава : ПУЕТ, 2024. С. 20–21.
 5. Гасій О. В., Рубан В. В. Криптовалюта у сфері фінансів. Вплив глобалізаційних процесів та цифрової трансформації на формування міжнародного економічного клімату та фінансової екосистеми : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 28 березня 2024 року). Полтава : ПУЕТ, 2024. С. 58–60.
 6. Кількість та сума безготівкових розрахунків платіжними картками у першому півріччі 2025 року зросли. НБУ. <https://bank.gov.ua/ua/news/all/kilkist-ta-suma-bezgotivkovih-rozrahunkiv-platijnimi-kartkami-u-pershomu-pivrichchi-2025-roku-zrosli>.

СУЧАСНИЙ ЛАНДШАФТ РИНКУ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ В УКРАЇНІ: КЛЮЧОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОВІДНІ ЛІДЕРИ

Т. В. Верескун, спеціальність Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, група ФК м (заочна)-21

***А. М. Соколова, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри фінансів та банківської справи – науковий керівник
Полтавський університет економіки і торгівлі***

Страхування є невід’ємною складовою економіки будь-якої країни, оскільки саме воно дає можливість забезпечити перерозподіл ризиків, створюючи більш сприятливі умови для реалізації підприємницької діяльності, а також гарантує захист кожному громадянину, що надзвичайно важливо, зважаючи на обставини, в яких зараз перебуває населення України.

Сучасний фінансовий ринок неможливо уявити без страхового ринку й такого його сегменту, як страхування життя зокрема. На сьогоднішній день, у порівнянні з ризиковим страхуванням, ринок life є недостатньо розвиненим та не має значної популярності, передусім через необізнаність і недовіру українців до цієї сфери діяльності. Однак саме страхування життя дозволяє вирішувати більшість соціальних проблем, які виникають у межах національної економіки, а також комплексно захищати населення, створюючи так звану «подушку безпеки». Таким чином, нагальним питанням сьогодення залишається реформування ринку страхування життя в Україні з метою підвищення рівня страхового захисту громадян та зміцнення фінансового ринку загалом [2].

Аналіз страхових премій за останні п'ять років (табл. 1) дозволив виявити безсумнівного лідера ринку страхування життя – страхову компанію МЕТЛАЙФ, яка зібрала найбільшу їх кількість як у 2020 р., так і в 2024 р., а її частка на ринку зросла з 41,0 % до 60,7 %. Місця у рейтингу зберегли й такі страховики як УНІКА ЖИТТЯ та РЗУ УКРАЇНА СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ, але надходження їх платежів дещо зменшилися, так само як і відсоток у загальній структурі, який на початок 2025 р. становив 8,7 % та 8,6 % відповідно. А от ГРАВЕ УКРАЇНА СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ помітно розвинула свою діяльність та має частку страхових премій на ринку – 15,0 % (частка зросла на 3,4 в. п.) та посіла друге місце в рейтингу.

Таблиця 1 – Динаміка рейтингу провідних страховиків ринку life за кількістю страхових премій у 2020 та 2024 роках, тис. грн

№	2020 рік		№	2024 рік	
	Страховик	Валові премії		Страховик	Валові премії
1	МЕТЛАЙФ	1 555,1	1	МЕТЛАЙФ	2 791,8
2	ТАС LIFE	680,9	2	ГРАВЕ УКРАЇНА СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ	688,0
3	УНІКА ЖИТТЯ	574,5	3	УНІКА ЖИТТЯ	398,2
4	РЗУ УКРАЇНА СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ	538,3	4	РЗУ УКРАЇНА СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ	394,7

Продовж. табл. 1

№	2020 рік		№	2024 рік	
	Страховик	Валові премії		Страховик	Валові премії
5	ГРАВЕ УКРАЇНА СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ	441,3	5	ARX LIFE	327,2

Джерело: побудовано авторами на основі [1].

Аналізуючи динаміку страхових виплат (табл. 2), помічаємо, що більшість компаній все ще залишаються лідерами сфери, проте рейтинг дещо змінився. Перше місце незмінно займає МЕТЛАЙФ, а її валові виплати збільшилися аж у 2,4 рази. Значне зростання виплат відмічаємо й у ГРАВЕ УКРАЇНА СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ (на 113,5 %), яка знову піднялася в рейтингу й на кінець 2024 р. займала друге місце. Інші компанії продемонстрували менш інтенсивний, але теж помітний приріст страхових виплат, що свідчить про їх активність та розвиток.

Таблиця 2 – Динаміка рейтингу лідерів ринку страхування життя за обсягом страхових виплат у 2020 та 2024 рр., тис. грн

№	2020 рік		№	2024 рік	
	Страховик	Валові виплати		Страховик	Валові виплати
1	МЕТЛАЙФ	211,9	1	МЕТЛАЙФ	506,9
2	ТАС LIFE	135,2	2	ГРАВЕ УКРАЇНА СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ	285,9
3	ГРАВЕ УКРАЇНА СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ	133,9	3	УНІКА ЖИТТЯ	192,2
4	PZU УКРАЇНА СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ	41,4	4	ARX LIFE	61,6
5	ARX LIFE	34,0	5	PZU УКРАЇНА СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ	55,6

Джерело: систематизовано автором на основі [1].

Зміни страхових резервів протягом аналізованого періоду (табл. 3) підтверджують відповідальність і надійність провідних life-страховиків, які помітно нарощують їх обсяги для забезпечення майбутніх виплат. Зокрема, знову можемо виокремити двох лідерів ринку – МЕТЛАЙФ та ГРАВЕ УКРАЇНА СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ, що збільшили суму резервів на 50,7 % та 32,9 % відповідно, займаючи частки: 41,1 % та 33,0 % у загальній структурі страхових резервів. Значно наростила їх кількість і РЗУ УКРАЇНА СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ (в 1,7 рази), піднявшись на третє місце в рейтингу.

Отже, за останні п'ять років більшість life-страховиків втримали свої позиції на ринку, а поступилася ними лише компанія ТАС LIFE, завдяки чому в рейтингу ми спостерігаємо появу двох нових гравців – АРХ LIFE та КД-ЖИТТЯ.

Таблиця 3 – Динаміка рейтингу провідних страховиків ринку life за сумою страхових резервів у 2020 та 2024 роках, тис. грн

№	2020 рік		№	2024 рік	
	Страховик	Резерви		Страховик	Резерви
1	МЕТЛАЙФ	3366,1	1	МЕТЛАЙФ	5078,2
2	ГРАВЕ УКРАЇНА СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ	3071,5	2	ГРАВЕ УКРАЇНА СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ	4080,8
3	ТАС LIFE	2910,9	3	РЗУ УКРАЇНА СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ	1679,8
4	РЗУ УКРАЇНА СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ	991,6	4	УНІКА ЖИТТЯ	1040,3
5	УНІКА ЖИТТЯ	909,3	5	КД-ЖИТТЯ	490,7

Джерело: складено автором на основі [1].

Однак, незважаючи на це, варто зазначити про високу концентрацію ринку страхування життя в Україні, так як він має явних трьох лідерів, які досить давно й активно працюють у даній галузі, що, з одного боку, свідчить про стабільність, але, з іншого боку, обмежену конкуренцію для нових учасників.

Список використаних інформаційних джерел

1. Рейтинг страхових компаній України. FORINSURER. URL: <https://forinsurer.com/ratings/life/24/12/1>.

2. Татаріна Т. В. Страхування життя в Україні: проблеми та нові можливості розвитку. Актуальні питання у сучасній науці. Серія «Економіка». 2023. № 1 (7). С. 91–105. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-1\(7\)-91-105](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-1(7)-91-105).

ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТА ШЛЯХИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ БАНКРУТСТВА

А. О. Збарська, спеціальність Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

*С. П. Прасолова, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри фінансів та банківської справи – науковий керівник
Полтавський університет економіки і торгівлі*

Під час воєнного стану проблема фінансової стійкості підприємств набуває особливої актуальності. Саме тому питання своєчасної діагностики фінансової кризи та запобігання банкрутству є основою для забезпечення економічної безпеки підприємства.

У сучасній науковій літературі немає єдиного підходу до визначення сутності фінансової кризи. Деякі автори вважають фінансову кризу наслідком неефективного управління фінансовими потоками, інші – результатом зовнішніх шоків, таких як війна, інфляція, зміна податкової політики. Лахтіонова (2022) підкреслює, що діагностика фінансового стану підприємства має спиратися на комплексний підхід, який включає аналіз ліквідності, платоспроможності, прибутковості, оборотності капіталу та ділової активності [1].

Найпоширенішими інструментами діагностики є фінансові коефіцієнти, інтегральні моделі (Альтмана, Ліса, Спрінгейта), а також методи економіко-математичного моделювання. Застосування медальєв Альтмана, Ліса та Спрінгейта в системі фінансової діагностики дає можливість кількісно оцінити загрозу неплатоспроможності підприємства, визначити тип фінансової стійкості в динаміці та оцінити реальний ризик загрози банкрутства. Ці моделі є ефективними інструментами для прогнозування кризових станів, оскільки поєднують аналіз рентабельності, ліквідності та структури капіталу.

Разом з тим, не всі дослідники погоджуються з універсальністю цих моделей. Зокрема, вітчизняні дослідники зазначають,